

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Hradci Králové rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Jana Rutsche a soudkyně JUDr. Martiny Kůchlerové, Ph.D., a Mgr. Heleny Konečné ve věci

žalobce: **R. P.**
zastoupen ustanoveným advokátem JUDr. Ing. Jiřím Špeldou
sídlem Šafaříkova 666/9, 500 02 Hradec Králové

proti
žalované: **Vězeňská služba České republiky**
Věznice Valdice, IČ: 00212423
sídlem nám. Míru 55, 507 11 Valdice

v řízení o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 9. 11. 2023, č. j. VS-219323-5/ČJ-2023-802232-KŘ,

takto:

- I. Rozhodnutí žalované ze dne 9. 11. 2023, č. j. VS-219323-5/ČJ-2023-802232-KŘ, se zrušuje a věc se vrací žalované k dalšímu řízení.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Předmět řízení

1. Žalobce se žalobou podanou u Krajského soudu v Hradci Králové dne 16. 11. 2023 domáhal zrušení rozhodnutí žalované ze dne 9. 11. 2023, č. j. VS-219323-5/ČJ-2023-802232-KŘ, kterým žalovaná zamítla podle § 60 odst. 2 písm. b) vyhlášky MS č. 345/1999

Sb. jako nedůvodnou stížnost žalobce proti rozhodnutí o uložení kázeňského trestu. Dne 3. 11. 2023, pod č. j. VS-219323-5/ČJ-2023-802232-KŘ, bylo rozhodnuto o uložení kázeňského trestu žalobce spočívajícího v jeho celodenním umístění do uzavřeného oddílu na dobu 3 dnů (dále jen „Rozhodnutí správního orgánu I. stupně“).

2. V Rozhodnutí správního orgánu I. stupně bylo popsáno jednání žalobce, za které mu byl uložen kázeňský trest. V onom rozhodnutí tak bylo uvedeno, že dne 11. 10. 2023 v 8:33 hodin v ubytovně D, 1. patro před kulturní místností č. 224a probíhalo vydávání zimních doplňků ošacení odsouzeným. Žalobce si při přebírání určených věcí začal vynucovat nový zimní kabát a lepší šálu. Prap. K. žalobce vyzval, aby si přestal diktovat podmínky, odebral vydané věci a odešel. Na toto žalobce reagoval verbální agresí vůči prap. K.: „*Na co si tu hraješ ty mrdko, já nejsem žádná konina, abys mě tu něco říkal.*“ Po opakované důrazné výzvě, aby svého nedovoleného jednání zanechal, žalobce odmítl odebrat vydávané věci a odešel dále do dlouhé chodby mezi ostatní odsouzené, kde nadále pokračoval v projevu verbální agrese slovy: „*Tak co, budu si na tebe stěžovat, to budeš koukat, jak s tebou zatočím.*“ Poté v nedovoleném jednání již nepokračoval.
3. V Rozhodnutí správního orgánu I. stupně bylo dále uvedeno (ve výrokové části), že tím, že i přes upozornění neslušně jednal s příslušníkem DS, porušil žalobce základní povinnosti odsouzeného ve výkonu trestu odnětí svobody charakterizované v § 28 odst. 1 zákona č. 169/1999 Sb., o výkonu trestu odnětí svobody (dále jen „zákon o výkonu trestu odnětí svobody“). Zde je mimo jiné odsouzenému stanovena povinnost dodržovat zásady slušného jednání s osobami, s nimiž přichází do styku, dodržovat stanovený pořádek a kázeň a chovat se podle pokynů a příkazů zaměstnanců Vězeňské služby České republiky.

II. Shrnutí obsahu žaloby a jejího doplnění

4. Žalobce v žalobě požádal o osvobození od soudního poplatku a ustanovení zástupce z řad advokátů, jeho žádosti bylo krajským soudem vyhověno.
5. V žalobě, respektive jejím doplnění ze dne 25. 2. 2024, žalobce **v rámci prvního žalobního bodu uvedl, že skutkový stav popsáný v žalobou napadeném rozhodnutí (a v jemu předcházejícím Rozhodnutí správního orgánu I. stupně) neodpovídá skutečnosti a ani nemá oporu v provedeném dokazování.** Žalobce se jednání, které je popsáno ve výrokové části Rozhodnutí správního orgánu I. stupně, dle svých tvrzení nedopustil. V této souvislosti doložil čestná prohlášení dalších vězňů, kteří měli být „incidentu“ přítomni, a zároveň již v průběhu správního řízení navrhoval, aby byli vyslechnuti jako svědci. Stejně tak odkazoval na vězeňský kamerový záznam. Výslech celkem 4 svědků (vězňů) navrhnul opětovně v řízení před krajským soudem, stejně jako přehrání kamerového záznamu.
6. S ohledem na to, že ve věci nebylo provedeno téměř žádné dokazování, nebyli vyslechnuti žalobcem navrhovaní svědci, je odůvodnění žalobou napadeného rozhodnutí nezákonné, respektive nepřezkoumatelné. Závěry v něm uvedené nemají oporu v provedeném dokazování.
7. **V rámci druhého žalobního bodu žalobce napadal formální vady žalobou napadeného rozhodnutí.** Uvedl, že ve výrokové části chybí označení účastníků, jaký kázeňský trest byl uložen, komu i kdo podal stížnost. Ve výrokové části je sice odkaz na § 60 odst. 2 písm. b) vyhlášky MS č. 345/1999 Sb., ale toto ustanovení neobsahuje zamítnutí stížnosti

jako nedůvodné. V napadeném rozhodnutí chybí jméno a příjmení žalobce, tento je označován pouze jako „ods. Puerto“, rovněž chybí poučení účastníků řízení. Z obsahu žalobou napadeného rozhodnutí neplyne, jaký byl žalobci uložen kázeňský trest, nebylo tudíž možné se vypořádat s jeho přiměřeností.

III. Podstata vyjádření žalované

8. Žalovaná se k podané žalobě vyjádřila ve svém podání doručeném krajskému soudu dne 20. 3. 2024, kde uvedla, že s podanou žalobou nesouhlasí a navrhla její zamítnutí v celém rozsahu.
9. Ve zbylém obsahu svého vyjádření k žalobě v plném rozsahu citovala rozhodnutí správních orgánů obou stupňů. Uvedla, že nesouhlasí s veškerými tvrzeními žalobce a tyto své závěry podrobněji rozvedla na stranách 6 – 8 vyjádření.
10. Zdůraznila, že v kázeňském řízení vystupuje významněji požadavek na flexibilitu rozhodování a snaha udržovat stanovený pořádek, kázeň a bezpečnost ve věznici v reálném čase, a proto na rozhodnutí o kázeňských trestech nelze klást nároky srovnatelné např. s rozhodnutím správního orgánu nebo soudu. Napadené rozhodnutí o uložení kázeňského trestu žalobci obsahuje dostatečně přesnou specifikaci rozhodujícího orgánu i odsouzeného, popis skutku, výrokovou část, odůvodnění, závěr o porušení konkrétní právní normy vymezeným skutkem a poučení o opravných prostředcích, datum a podpis. Rovněž z rozhodnutí o stížnosti je dostatečně patrné, kdo, kdy a proč a jakým způsobem a v jaké věci rozhodl.
11. Žalobce tedy i přes upozornění neslušně jednal s příslušníkem DS, porušil tak základní povinnosti odsouzeného ve výkonu trestu odnětí svobody charakterizované v § 28 odst. 1 zákona o výkonu trestu odnětí svobody. Zde je mimo jiné odsouzenému stanovena povinnost dodržovat zásady slušného jednání s osobami, s nimiž přichází do styku, dodržovat stanovený pořádek a kázeň a chovat se podle pokynů a příkazů zaměstnanců Vězeňské služby České republiky.

IV. Skutkové a právní závěry krajského soudu

12. Krajský soud přezkoumal napadené rozhodnutí podle části třetí, hlavy první a druhé, dílu prvního zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, v platném znění (dále jen „s. ř. s.“). Vycházel přitom ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování žalovaného správního orgánu, přičemž rozsah jeho přezkumu byl vymezen žalobními body. Věc projednal a rozhodl bez nařízení jednání při splnění podmínek dle § 76 odst. 1 písm. a) s. ř. s.
13. S poukazem na usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 15. 1. 2008, č. j. 2 As 34/2006 - 73 (publ. pod č. 1546/2008 Sb. NSS, všechna v tomto rozsudku citovaná rozhodnutí Nejvyššího správního soudu jsou dostupná na www.nssoud.cz), krajský soud zdůrazňuje, že je povinen přihlížet k nepřezkoumatelnosti rozhodnutí správního orgánu (ať už pro nesrozumitelnost či pro nedostatek důvodů) i z moci úřední. Je to proto, že nepřezkoumatelnost brání zpravidla věcnému přezkumu a posouzení důvodnosti dalších žalobních námitek. V nyní projednávané věci však sám žalobce namítl, že žalobou napadené rozhodnutí je nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů – stran provedeního dokazování a skutkových závěrů.
14. Pro úvod do této problematiky je zcela zásadní poukázat na ustanovení § 68 odst. 3 správního řádu, které stanovuje správnímu orgánu povinnost řádně odůvodnit své rozhodnutí a vyjádřit právní názor k předmětné otázce jednoznačným a srozumitelným způsobem.

15. Pakliže správní orgán dostojí předestřeným požadavkům, nemůže závěr o nepřezkoumatelnosti jeho rozhodnutí pro nedostatek důvodů obstat (obdobně srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 4. 2007, č. j. 7 As 34/2006 – 76). Šlo by tak o ni za situace, kdy se správní orgán ve svém rozhodnutí řádně nevypořádá se všemi námitkami účastníků řízení, případně rozhodnutí neodůvodní vůbec nebo nedostatečně vzhledem k požadavkům zákona (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 21. 12. 2006, sp. zn. 2 As 37/2006).
16. Lze shrnout, že nepřezkoumatelnost rozhodnutí pro nedostatek důvodů je vadou, která souvisí zpravidla s nedodržením požadavků kladených procesním právním předpisem na výrok a odůvodnění správních rozhodnutí. Otázka, kterou si je tak třeba v tomto směru dále pokládat, je, zda se správní orgány zabývaly všemi skutečnostmi rozhodnými pro posouzení dané věci (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 4. 12. 2003, č. j. 2 Ads 58/2003-75), a zda svoje úvahy dostatečně odůvodnily.
17. A nutno již na tomto místě ze strany krajského soudu konstatovat, že shora vymezeným požadavkům na odůvodnění obsahu svých rozhodnutí zůstaly v projednávané věci správní orgány obou stupňů hodně dlužny.
18. Z obsahu Rozhodnutí správního orgánu I. stupně plyne, že žalobce byl uznán vinným kázeňským přestupkem za jednání, které mělo spočívat v tom, že dne 11. 10. 2023 v 8:33 hodin v ubytovně D, 1. patro před kulturní místností č. 224a probíhalo vydávání zimních doplňků ošacení odsouzeným. Žalobce si při přebírání určených věcí začal vynucovat nový zimní kabát a lepší šálu. Prap. Kupka žalobce vyzval, aby si přestal diktovat podmínky, odebral vydané věci a odešel. Na toto žalobce reagoval verbální agresí vůči prap. Kupkovi: „*Na co si tu hraješ ty mrdko, já nejsem žádná konina, abys mě tu něco říkal.*“ Po opakované důrazné výzvě, aby svého nedovoleného jednání zanechal, žalobce odmítl odebrat vydávané věci a odešel dále do dlouhé chodby mezi ostatní odsouzené, kde nadále pokračoval v projevu verbální agrese slovy: „*Tak co, budu si na tebe stěžovat, to budeš koukat, jak s tebou zatočím.*“ Poté v nedovoleném jednání již nepokračoval. Žalobce tedy i přes upozornění neslušně jednal s příslušníkem DS, porušil tak základní povinnosti odsouzeného ve výkonu trestu odnětí svobody charakterizované v § 28 odst. 1 zákona o výkonu trestu odnětí svobody. Zde je mimo jiné odsouzenému stanovena povinnost dodržovat zásady slušného jednání s osobami, s nimiž přichází do styku, dodržovat stanovený pořádek a kázeň a chovat se podle pokynů a příkazů zaměstnanců Vězeňské služby České republiky.
19. Tyto závěry uvedené v Rozhodnutí správního orgánu I. stupně (a následně potvrzené v žalobou napadeném rozhodnutí) mají plynout z provedeného dokazování.
20. Dokazování bylo provedeno kamerovým záznamem (správní spis obsahuje nadto 4 kusy fotografií kamerového záznamu – č. l. 4 správního spisu) a dále výslechy svědků, konkrétně D. K. (odsouzený), K. P. (odsouzený) a prap. J. S.. Žalobcem navrhované další svědecké výpovědi (dalších 4 odsouzených, kteří se měli u proběhlého „incidentu“ vyskytovat) provedeny pro nadbytečnost nebyly (obsáhlejší odůvodnění v tomto ohledu absentuje).
21. Již na tomto místě krajský soud konstatuje, že 4 kusy barevných fotografií, které mají obsahovat záznam z kamerového záznamu v době proběhlé události, nemohou sloužit jakožto důkaz vedoucí k závěrům, které jsou popsány v žalobou napadeném rozhodnutí (a Rozhodnutí správního orgánu I. stupně) – a to ani s poukazem na provedené svědecké

výpovědi. Na těchto totiž nejde zřetelně poznat kolik osob a hlavně jaké osoby se v daném prostoru pohybují (pokud se vůbec pohybují), zda se mezi nimi (dle gest a pohybů) odehrává nějaký konflikt či cokoli dalšího. Stran verbální potyčky již logicky není seznatelného vůbec nic.

22. Krajský soud proto vyzval žalovanou k doložení kamerového záznamu, který by měl být součástí správního spisu, a to opakovanými výzvami ze dnů 22. 4. 2024 a ze dne 13. 5. 2024. Žalovaná kamerový záznam krajskému soudu zaslala a tento obsahuje cca minutový záznam z chodby (obdobně jako je vidět na oněch fotografiích). Na tomto záznamu je vidět, že v zadu chodby je shromážděna skupina vězňů (čekajících nejspíše na předání zimních oděvů) a blíží se k nim jeden z dozorců (jeho chůze je klidná a nic nenaznačuje tomu, že by se v zadu chodby měla odehrávat nějaká potyčka). Po chvíli se vězni za doprovodu dozorců v klidu přesouvají do svých cel. Na videu nejsou vidět žádné rychlé, ukvapené pohyby či pohyby svědčící o tom, že by na místě probíhal konflikt. Video neobsahuje zvukovou stopu.
23. Závěry o skutkovém stavu tak v tuto chvíli stojí na pouhých třech výpovědích, které ještě nadto vzájemně zcela nekorespondují (k tomu srov. č. 1, 3, 5 a 6 správního spisu). Svědek prap. S. vypověděl, že v daném čase a na daném místě probíhalo vydávání zimních doplňků ošacení odsouzeným. Svědek zajišťoval navádění odsouzených chodbou a zaznamenal hluk, zvýšené hlasy a poté křik směrem ke kulturní místnosti č. 224a. Na místo výdeje tedy urychleně běžel a viděl odcházejícího žalobce, který ve vztahu k prap. K. říkal „Tak co, budu si na tebe stěžovat, to budeš koukat, jak s tebou zatočím“.
24. Zbylé dvě svědecké výpovědi byly učiněny odsouzenými. D. K. vypověděl, slyšel žalobce, jak při výdeji zimního ošacení učinil verbální agresi vůči prap. K. i se slovy „*Na co si tu hraješ, já nejsem žádná kunda, abys mě tu něco říkal*“, zároveň byl slyšet hluk od ostatních odsouzených. Ze svědecké výpovědi svědka K. P. pak vyplynulo, že tento byl přítomen tomu, jak žalobce při výdeji zimního oblečení požadoval vydání jiného kabátu, než který mu byl určen. Prap. K. vyzval žalobce, ať si odebere určený zimní kabát, což žalobce odmítl, načež oba odešli na dlouhou chodbu ubytovny D a dalšího jednání mezi nimi nebyl svědek účasten (nic dalšího k údajnému incidentu nevypověděl).
25. Na tomto místě krajský soud uvádí, že z výše popsaného dokazování nebylo možné učinit závěr o skutkovém stavu věci, jak jej učinila žalovaná. Dva ze tří svědků nebyli vůbec přítomni údajnému verbálnímu konfliktu mezi žalobcem a prap. K., ale pouze situaci před či po údajném incidentu. Třetí ze svědků neuvedl verbální napadení – stran jeho obsahové stránky tak, jak je uvedené ve skutkové větě kázeňského přestupku, který se klade žalobci za vinu. Videozáznam žalovaná předložila, ale tento nezaznamenal – stran skutkové větě kázeňského přestupku – vůbec nic. Verbální útok – co do obsahové stránky – je shodně se skutkovou větou Rozhodnutí správního orgánu I. stupně popsán pouze v záznamu o použití donucovacího prostředku, který dne 20. 10. 2023 sepsal R. plk. Mgr. S.. Uvedený záznam nesloužil jako důkazní prostředek. Závěr žalované proto nemá oporu v provedeném dokazování, jak je detailněji rozebráno výše.
26. V tomto případě tak skutkové závěry uvedené v Rozhodnutí správního orgánu I. stupně a následně v rozhodnutí žalované neobstojí, neboť nemají oporu v provedeném dokazování a neodpovídají obsahu správního spisu. Žalobou napadené rozhodnutí je tak nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů ve smyslu § 76 odst. 1 písm. a) s. ř. s.

27. V dalším řízení bude na žalované doplnit dokazování tak, aby skutkové závěry (skutkový stav věci) odpovídaly požadavkům vysloveným § 3 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů Až na základě nově a úplně provedeného dokazování je nutné provedené důkazy vyhodnotit – nejprve každý jednotlivě a poté v jejich vzájemných souvislostech a na základě takto provedeného hodnocení učinit závěr o skutkovém stavu věci. V tuto chvíli se nabízí rovněž vyslechnout svědky navrhované žalobcem, potažmo další osoby, které byly uvedenému incidentu přítomny. Výše popsané dokazováním, které dosud provedly správní orgány obou stupňů, není dostačující a následně vyslovené závěry stran skutkového stavu věci tak nemohou obstát. Již **první žalobní námitka** je proto důvodná.
28. Spíše nad rámec výše uvedeného krajský soud doplňuje, že **druhá žalobní námitka** důvodnou není. Jak správně podotkla žalovaná, napadené rozhodnutí o uložení kázeňského trestu žalobci obsahuje dostatečně přesnou specifikaci rozhodujícího orgánu i odsouzeného, popis skutku, výrokovou část, odůvodnění, závěr o porušení konkrétní právní normy vymezeným skutkem a poučení o opravných prostředcích, datum a podpis. Rovněž z rozhodnutí o stížnosti je dostatečně patrné, kdo, kdy a proč a jakým způsobem a v jaké věci rozhodl. Sám žalobce nadto brojil proti konkrétnímu rozhodnutí, konkrétně označil žalovanou a bylo mu zřejmé, že ono rozhodnutí směřuje proti němu, i co je mu kladeno za vinu a jaký kázeňský trest mu byl uložen.
29. Námitce žalobce napadající formální stránku rozhodnutí žalované tak krajský soud za pravdu nedal.
30. Vzhledem k výše uvedenému krajský soud napadené rozhodnutí zrušil a věc vrátil žalované k dalšímu řízení, ve kterém bude žalovaná vázána vysloveným právním názorem (§ 78 odst. 1, 4 a 5 s. ř. s.).
31. Výrok o nákladech řízení se opírá o ustanovení § 60 odst. 1 s. ř. s. Dle něj má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil, proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Ve věci měl úspěch žalobce, ten však byl od platby soudního poplatku osvobozen, zástupce mu byl ustanoven krajským soudem.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Hradec Králové 22. května 2024

JUDr. Jan Rutsch v. r.

Za správnost vyhotovení: R. V.

předseda senátu